

Pregled glazbenog života u Rijeci u drugoj polovici godišta 1975/76.

19. siječnja u dvorani »Neboder« Narodno kazalište »Ivan Zajc« priredilo je simfonijski koncert pod naslovom »Gershwinovo veče«, na kome su nastupili dirigent Stanko Sepić i pijanist Branko Sepčić. Na rasporedu su bila djela »Koncert za glasovir i orkestar« u F-duru, »Amerikanac u Parizu« i »Rapsodija u plavom«. Koncert je ponovljen s velikim uspjehom 26. siječnja.

2. veljače u naslovnoj ulozi Puccinijeve opere »Madame Butterfly« nastupila je japanska umjetnica Yoko Sato.

18.—20. veljače bila je u Opatiji »parada zabavne glazbe« pod naslovom »Opatija 76«. Tijekom druge polovice veljače i nadalje izvođen je u Pionirskom kazalištu musical za djecu »E, moj Gorane« na riječi Paje Kanižaja i glazbu Adele Dobrić.

5. ožujka predstavio se Riječki komorni orkestar na kome su kao solisti pod ravnanjem Petera Škerjanca nastupili riječki umjetnici Nikola Jedrlinić, gitara, i Karlo Lukšić, oboja. Na rasporedu su bili Vivaldi: »Simfonija« u G-duru, Vivaldi: »Koncert za gitaru i orkestar«, Cimarosa: »Koncert za obou i orkestar« i Mozart: »Simfonija« u A-duru, (K. V. 201).

15. ožujka u naslovnoj ulozi Rossinijeve opere »Seviljski brijač« gostovao je talijanski bariton Marco Stecchi, i gosti iz Sarajeva Gertruda Munitić kao Rosina i Anton Možina kao Almaviva.

18. i 19. ožujka pod pokroviteljstvom RTV Zagreb a u organizaciji Zajednice muzičkih i plesnih škola SRH, Zavoda za unapređivanje osnovnog obrazovanja SRH i Zavoda za unapređivanje stručnog obrazovanja SRH, održano je natjecanje odsjeka solo-pjevanja u sklopu 12. natjecanja učenika muzičkih škola Hrvatske. Na završnom koncertu su bile najbolje zastupane zagrebačke škole »Vatroslav Lisinski« s četiri natjecatelja, zatim »Blagoje Bersa« s tri natjecatelja, te konačno s jednim natjecateljem škole »Pavao Markovac« Zagreb, i »Luka Sorkočević« Dubrovnik. Svih natjecatelja discipline solo-pjevanje bilo je 23, ali su dvije natjecateljice u posljednji čas odustale zbog bolesti. Završni koncert imao je na rasporedu raznolika djela stranih i domaćih skladatelja, a može se sa zadovoljstvom reći da je kvaliteta izvedaba nametnula optimističke prognoze.

25. ožujka u punoj dvorani Pomorskog i povijesnog muzeja održan je prvi javni nastup u Rijeci mladih riječkih umjetnika na koncertu pod naslovom »Paganinijevo veče« kojom prilikom su se predstavili: Ivo Rušin, violina, i Nikola Jedrlinić, gitara. Uz atraktivnost dua violina i gitara, pružena je prilika da se koncertna javnost upozna s jednim novim Paganinijem, koji nije samo stvaralac briljantnih violinskih koncerata nego i umjetnik osebnih malih oblika iz područja komorne glazbe. Nakon srdačnog prijema slušatelja mladi su umjetnici dodali i jedan Paganinijev »Cantabile«.

7. travnja održana je pod ravnanjem Davorina Hauptfelda izvedba Verdijeve »Traviate« s gostima iz Zagreba (Nada Sirišćević, u naslovnoj ulozi, i Vladimir Ružđak, kao Germont), uz gosta iz Sarajeva (Anton Možina, kao Alfred).

8. travnja u dvorani Muzeja predstavila se Dubravka Tomšić, glasovir. Na rasporedu su bili Beethoven, Debussy, Chopin i u dodatku Scarlatti i Villa-Lobos.

12. travnja riječka Muzička škola »Ivan Matetić Ronjgov« proslavljala je Dan škole. Nastupili su učenici srednje škole, izuzev jedne učenice iz niže škole, od kojih su mnogi dobili priznanja na ovogodišnjem 12. natjecanju glazbenih škola SRH.

15. travnja u Narodnom kazalištu »Ivan Zajc« predstavila se u Puccinijevoj operi »La Boheme« kao Mimi riječka sopranistica Sonja Pečar-Karabaić, kojoj je to bio diplomski nastup.

15. travnja u dvorani Muzeja nastupio je sovjetski

gudački kvartet »Lisenko« u sastavu A. Blaženov, I. violina, B. Skvorcov, II. violina, J. Holdov, viola i L. Krasnošek, violončelo. Izveden je Beethovenov »Kvartet« u Es-duru, op. 74. br. 10, »Kvartet« beogradskog skladatelja V. Trajkovića i »Kvartet« op. 73. br. 3. D. Sostakovića. Na ustrajno odobravanje slušatelja umjetnici su bravurozno odsvirali »Nocturno« A. Borodina i »Kvartet« ukrajinskog skladatelja Vladimira Stanovića.

19. travnja izvedena je u Narodnom kazalištu »Ivan Zajc« koncertna izvedba opere P. I. Čajkovskog »Pikovka Dama«.

20. travnja Pjevački zbor »Jeka Primorja« priredio je prije svog odlaska na gostovanje u Čehoslovačku društveni koncert u prepunjoj dvorani Muzeja. Na rasporedu su bili zastupani skladatelji po redu izvedbe: Gallus, Lukačić, Mokranjac, Matetić—Ronjgov, Gotovac, Slavenski, Cossetto, Skalovski, Fio, Prašelj, Tri crnačke duhovne, Ramires, Dermot i u dodatku Kaplan. Pod temperamentnim vodstvom Dušana Prašelja zbor je pokazao disciplinu, intonativnu sigurnost, fine dinamičke nijanse, a opći uspjeh je zavisio i od nekoliko solista, koji su pojedinim skladbama dali snažan pečat.

23. travnja izveden je u dvorani »Neboder« simfonijski koncert orkestra Narodnog kazališta »Ivan Zajc«, pod ravnanjem Vladimira Benića. Solisti su bili: Josip Klima, violina, Zagreb i riječka sopranistica Zorka Wolf. Izvedena je Mozartova predigra opera »Čarobna frula«, Papandopolov »Koncert za violinu i orkestar«, »Simfonija br. 4« Gustava Mahlera.

28. travnja u dvorani Muzeja ugledni umjetnički sastav »Zagrebački solisti«, umjesto na rasporedu najavljeni prve točke koja je trebala biti Albinijev »Adagio«, izveli su Vivaldijev »Concerto grosso« — d-mol. Izveden je još Mozartov »Koncert za glasovir i orkestar« u Es-duru, (K. V. 449), u prvom dijelu koncerta. Drugi dio koncerta činila je »Serenada« u C-duru, P. I. Čajkovskog. Izvanredna izvedba Brittenova »Razigranog pizzicata« iz »Jednostavne simfonije« i bravurozno rasposajani Bartokovi »Rumunjski plesovi« bili su briljantan završetak ove izuzetne koncertne večeri.

V. F.

Društvena proslava u znaku splitskih skladatelja

U Splitu već nekoliko godina uspješno djeluje Društvo prijatelja kulturne baštine, koje svojim brojnim akcijama nastoji ne samo da učuva splitske spomenike, nego da ih i popularizira, to jest da građane upozna s bogatim kulturnim nasljeđem. S tom svrhom pokrenulo je i svoje glasilo — »Kulturnu baštinu«. Prošle godine ustanovljen je i Dan Društva, koji se slavi 22. travnja, to jest na dan na koji je prije više od 470 godina Marko Marulić svoju »Juditu«, napisanu »u versih hrvacki«, posvetio kumu i pmanciru prvostolne splitske crkve dom Dujmu Balistriću, a koji se datum općenito smatra rođendanom hrvatske umjetničke književnosti. U okviru proslave tog Dana, osim polaganja vijenca na Marulićev grob u crkvi Sv. Frane na Obali, održava se i prigodna priredba s književno-glazbenim programom, na kojoj se okuplja veliki broj članova i prijatelja Društva. Ove godine priredba je održana 8. svibnja u prepunjoj dvorani »Dalmacija-koncerta«. Oni posjetitelji koji su imali sreću da nađu slobodno mjesto ili da uopće uđu (ulaz je, inače, besplatan), jamačno nisu požalili što su došli, bez obzira na vremensku dužinu programa (oko dva i po sata) i gotovo nesnosnu vrućinu. Jer, bili su svjedoci uistinu rijetke svečanosti koja je u svom osnovnom ugođaju imala toliko topline i čara, intimnosti i srdačnosti već davno zaboravljenih društvenih domijenaka, da su vjerojatno mnogi zažaliti što takvih priredaba nema i više.

Program te uspjele večeri bio je u znaku splitskih skladatelja Julija Baiamontija, Josipa Hatzea, Ive Paraćna, Ive Tišardovića i Jakova Gotovca, dakle autora koji u hrvatskoj glazbenoj umjetnosti zauzimaju ista-

knuta ili najistaknutija mjesta. Njihove izabrane skladbe dolično su izveli domaći profesionalni umjetnici prof. *Katica Peruzović-Pavičić* («Proljetne impresije» za glasovir, Ive Paraća), solistica Opere splitskoga Hrvatskoga narodnog kazališta sopranistica *Cyntia Hansell-Bakić* («Tri djevojačke pjesme» Ive Paraća, »Zašto smo se sreli!«, »Pjesma o dunji« iz opere »Morana« Jakova Gotovca i »Daleko me biser mora« iz operete »Mala Floramy« Ive Tijardovića), solist Splitske opere bariton *Ante Matanović* («Pjesma Splitu» i »Himna prirodi« iz opere »Adel i Mara« Josipa Hatzea, »Milov sam« Ive Tijardovića, »Sve utaman« i »Bor« iz zbirke »Intima« i »Dvije anakreontske pjesme« Jakova Gotovca) i prof. *Tatjana Roje-Solovera* (glasovirska pratnja), te amaterski muški pjevački zbor Brodgradilišta »Split« pod ravnanjem prof. *Josipa Veršića* («Kyrie« iz »Kyrie et Gloria in C« Julija Bajamontija, »Domaćine, gospodine« — III. stavak iz narodnog obrada »Koleda« Jakova Gotovca i obrade dalmatinskih narodnih pjesama istog skladatelja: »Ako spavaš, vilo moja«, »Omili mi u selu divojka«, »Dobar večer, uzorita«, i »Marjane, Marjane«).

Cjelinu večeri upotpunio je nastup dramske glumice *Edite Karadole*, članice Narodnog kazališta »Ivan Zajc« iz Rijeke, koja je nadahnuto, ponoseno i sugestivno tumačila izabrane ulomke iz Marulićeve »Judite« i njegovu humoristički intoniranu »Spovid koludric od sedam smrtnih grihova«.

Priredba je inače počela pozdravnom riječju predsjednice Društva *ing. Marije Znidarčić* i nešto odužim uvodnim predavanjem prof. *Vladimira Rismonda*, koji je govorio o religijsko-teološkim pogledima cara Dioklecijana, sv. Jeronima, Tome Arhidakona, Marka Marulića i Nikole Tommasea. Potrebno je još istaknuti da su svi sudionici u izvedbi programa te vrlo uspjele večeri nastupili bez ikakve novčane naknade, čime su i djelotvorno pokazali svoju ljubav prema Splitu, njegovim spomenicima i našoj kulturnoj »bašćini«.

Ivan Bošković

»Ljubav don Perlimplina« — uspješna nova opera, ali ne i za publiku

Nema sumnje da svako novo domaće operno djelo treba posebno pozdraviti i posvetiti mu više prostora u recenzijama. Jer, domaćih opernih djela imamo sve manje i manje, a i skladanje nove opere iziskuje dugotrajan rad samog skladatelja s ne uvijek jasnim konačnim rezultatima. Radi se o tome da u posljednjih desetak godina sve naše nove domaće opere imaju vrlo kratki vijek (Kelemen, Malec), pa se vrlo često događa da jedno operno djelo ne preživi nekoliko izvedaba u samo jednoj sezoni. Čini se da će sličnim putem kod publike proći i prva opera mladog dirigenta Opere Hrvatskog narodnog kazališta Mire Belamarića »Ljubav don Perlimplina« prema tekstu velikog španjolskog majstora riječi F. G. Lorce. Mnogo puta je vrlo teško zadovoljiti različite ukuse razmažene operne publike koja još uvijek završava sa svojim zanimanjem za operu na Verdiju i Pucciniju. Teško je mnogo puta zadržati u glazbenoj fakturi neke glazbene karakteristike domaćeg podneblja, a u isto vrijeme ne zanemariti suvremene tendencije u glazbi.

Belamarić je ujedno i libretist svoje opere i mora se reći da je dosta vješto izgradio kontrast između htenja jednog starca koji je oženio mladu i senzualnu ženu koja uglavnom misli na tjelesne užitke ovog svijeta. Što se glazbe tiče čini se da se Belamarić u svakom slučaju želio potpuno osamostaliti i ne priključiti određenim smjerovima u glazbi. Mnoga mjesta zvuče ekspresionistički pogotovo u orkestralnim dijelovima, da bi u vokalnim linijama pjevača tu i tamo mogli prepoznati skriveni utjecaj jednog Menottija. Nije mi jasno zašto je Belamarić namjerno bježao sa strahom od melodije, vjerojatno smatrajući da će ga kritika zbog toga »pokopati«. Bogate i zvučne dionice orkestra sa sretno odabranim uvodima mogu zainteresirati današnjeg slušaoca, iako mislim da je pomalo statična radnja na sceni zaustavljala polet skladatelja koji je

ležao negdje sakriven i u vokalnim dionicama i u orkestru. Ističem izvanrednog i saživljenog Franju Paulika u naslovnoj ulozi koji je svojeg don Perlimplina donio u širokoj skali bojazni, strepnji, svojih unutrašnjih preokupacija i želja u izvanrednoj glasovnoj poziciji. Mirka Klarić kao Belisa profesionalno na visini svojeg zadatka, kao i Nada Sirišević i Jasna Podolšak. Doganova scenografija i kostimi pravi primjer visoko plasirane jednostavnosti, bez nepotrebnih natrpavanja scene i u likovnom pogledu naročito u scenografiji rijetko viđen sklad boja i ukusa. Belamarić je kao redatelj čisto postavio odnose između pojedinih likova koji su živjeli na sceni punim životom. Treba istaknuti i pomalo erotski orijentiranu baletnu sekvencu u maštovitoj Vikićevoj koreografiji i opletsanoj lakoćom i s mnogo ozbiljnosti (Žofija Toth, Dinko Bogdanović, Mladen Drakulić i Zoran Grgić).

Operni prvijenac je uspio i kritika će ga sigurno ocijeniti pozitivno, ali moram na žalost konstatirati da je već na prvoj reprizi gledalište zjapilo skoro prazno.

Siniša Hrestak

Novi Verdijev »Otello« — preveliki zadatak u sadašnjem trenutku

Svima nam je u sjećanju još uvijek onaj sjajni i nenadmašeni Verdijev »Otello« s fenomenalnim Josipom Gostićem u naslovnoj ulozi od prije petnaest godina, koji je i režijski i scenografski bio pravo jedinstvo glazbeno-scenskog umijeća. Nije potrebno govoriti o glazbenoj komponenti spomenute realizacije, jer je Sachs imao na raspolaganju izvanredne interprete (Gostić, Puttar-Gold, Klarić, Podvinec, Neralić, Lovrić itd.), koji su stvorili takve vrhunske interpretacije koje je bilo teško nadmašiti. Nisu to bile samo pjevačke parade, već jedna neslućena simbioza angažirane i visoko kultivirane glume povezane s istančanim muzikalitetom velikih pjevača. Zato sam nakon toliko godina s velikom skepsom otišao na premijeru ove opere u Hrvatskom narodnom kazalištu 19. svibnja ove godine. Moja predviđanja o vrlo diskutabilnoj i nepripremljenoj predstavi su se obistinila u svim komponentama. Mislim da jedna ovakva izvedba ne može približiti ovu uz »Falstaffa« najzreliju Verdijevu operu, običnom opernom posjetiocu naučenom na »Traviatu«, »Rigoletta« i »Trubadura«. Pođimo redom i pokušajmo utvrditi gdje je cijela kazališna mašinerija ozbiljno zapešla i dala vrlo skromne, da ne kažem ispod prosječne rezultate. Habunekova režija nije imala na raspolaganju interprete koji bi bili u stanju prezentirati sve nijanse ove ljubavne drame koja MORA u svoj svojoj žestini biti prezentirana tako da uvjeri gledaoca u mogućnost i tragični završetak odnosa Otella i Desdemone. Tu je i onaj odnos Otella prema Jagu i obrnuto, koji je u novoj izvedbi bio gotovo statičan (posebno u velikom duetu Jaga i Otella u drugom činu). Jer, ako Otello u drugom činu nije u stanju izraziti gestom i glasom svu dubinu svojih premisslanja, sumnji i svojih unutrašnjih nevolja, onda taj duet ostaje bez napetosti i potrebne dramatičnosti. Takav je bio i duet između Otella i Desdemone u prvom činu, a tako je bez ikakvog života bila režirana i Otellova arija u trećem činu, gdje bi Otello zapravo trebao ležati na podu, arija bi postepeno trebala postizavati svoj klimaks, a ne da Otello jednostavno sjedi na stepenicama i »razmišlja« o svojim sumnjama. Ovako je sve ispalo bez potrebne napetosti, pa se dobivao dojam da je interpretima sasvim svejedno što se na pozornici događa. Smatram da je i scenografija gosta iz Basela Hansa Georga Schaefera svojom upravo nepotrebnom i bezbojnom plošnošću doprinijela hladnom pristupu. Pa i kostimi Diane Kosec-Bourek bez životnosti nisu nas u svojem silvu uspjeli zainteresirati.

U orkestru pod ravnanjem Nikše Bareze događale su se svake dvije do tri minute neugodne stvari. Ili je bilo krivih nota ili krivih tempa, ili opet nenaučeni stranica. Sve je ličilo na nekakvo »ispipavanje« i nepotrebno cizeliranje s previše filozofiranja, a s premalom dramatskih akcenata toliko potrebnih ovoj Verdijevoj